

PHOTO

numărul 35 | iunie 2008 | 8 RON; 33 lei (MD)

revistă de tehnică și artă fotografică

CONCURS FOTO **BenQ**



TEST COMPARATIV
NOILE SLR-URI
PROFESIONALE



„CONTROVERSIES”
FOTOGRAFIA
ÎNTRE LICIT ȘI ILICIT



ANTARCTICA
LUI SEBASTIAN COPELAND



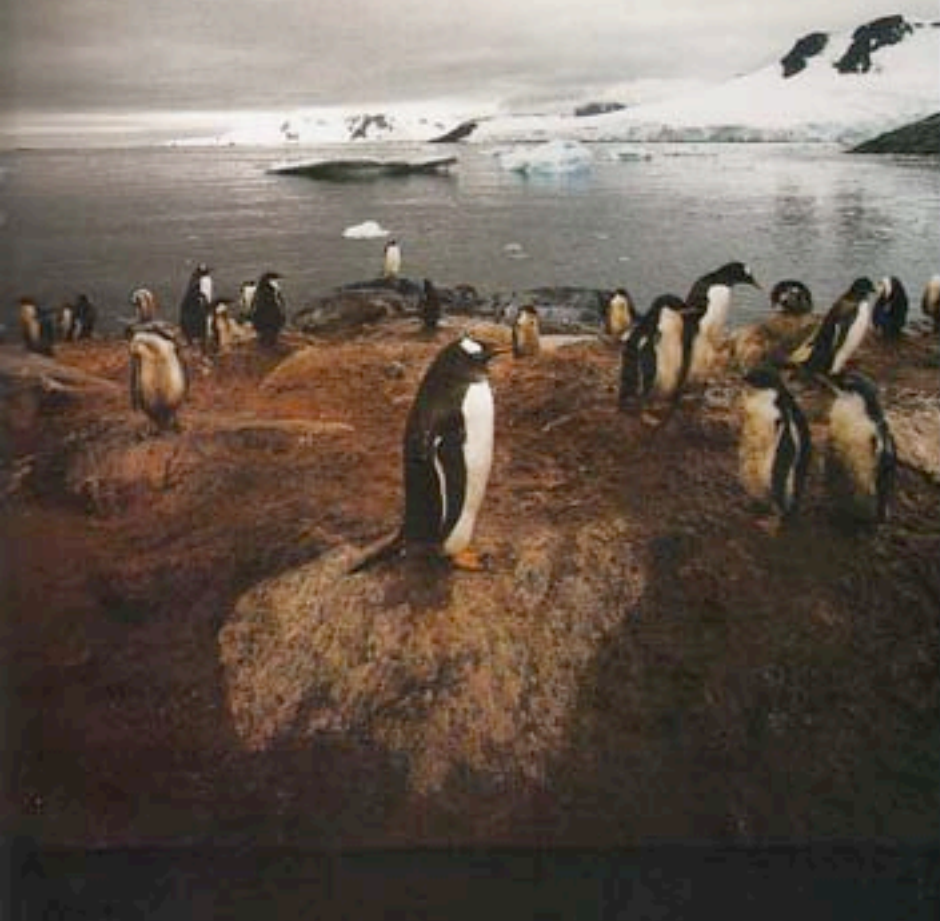
VENUS RENĂSCUTĂ

Linii florentine în portofoliul elvețianului Christian Coigny

BenQ



Grădini și ghețari



Așa se numește o carte frumoasă a istoricului de artă Rosario Assunto, publicată la Roma în 1983. Se vorbește acolo de „sublimul piscurilor înzăpezite”, sentiment inspirat de peisajul Alpilor. Evocându-l pe Goethe, Rosario Assunto pune degetul pe rana deschisă a distrugerii în masă a frumuseților sălbatice de pe pământ: „Și pe noi, acum și aici, ne interesează (lucrarea citată a lui Goethe - n.n.) ca atestare a sublimului în stare pură, în care se adună emoția estetică a altitudinilor și solitudinilor montane, până când civilizația bunăstării nu a inventat numeroasele mașinării ale inteligenței – teleferice și telescaune și teleschiuri – care de câteva decenii au transformat munții întregii Europe în magazine en gros pentru turismul de masă, netezind piscurile și reducând ghețarii la fundale de mucava.”

Rămân pe această imagine a fundalului de mucava, pentru că ea contaminează tot ceea ce odinioară era „sublim”, iar astăzi îl percepem nu mai mult decât „interesant”, în cel mai bun caz, grație industriei mass-media. Nimic nu pare că mai poate clinti ceva, dincoace de sticla tehnologiilor halucinant de performante, aici, în diorama unei tot mai confortabile îngrijorări, întreținută doar pentru a-i găsi pe piața de consum tot mai ingenioase și sofisticate paleative, mai ales în industria entertainment-ului.

Imaginile lui Copeland au darul de a aduce sublimul în proximitatea tragicului. Un gest, fără îndoială, disconfortant, acela de a pune frumusețea amețitoare, dar tot mai îndepărtată, a acestui pământ alături de la fel de amețitoare capacitate a omului de a fi iresponsabil. Albul inocent al gheții se exfoliază și lasă să se vadă, ca o rană vie, roșul întunecat al unui pământ impudic pustit. Un pământ întâi secătuit, destinat să fie apoi înecat, ca să nu mai albească parte de un ochi omenesc să-l contemple, iar apoi să-l distrugă. Această imagine, mai cu seamă, mi-a rămas prinsă de retină: un pământ ca un ecorșeu, locuit de pinguini abulici, ce nu-și mai recunosc sălașul, ce se acordă perfect - din punct de vedere cromatic - cu albul cadaveric al scheletelor creaturilor ce s-au contopit cu imperiile de gheață, fie ei oameni sau cetacee.

Numai din punct de vedere cromatic. Dat fiind contextul, acest gen de armonie e cel mai puțin important lucru.

RAMONA NOVICOV, critic de artă

ARTISTUL LUNII

© SEBASTIAN COPELAND



Antarctica *lui Sebastian Copeland*



Antarctica e globul de cristal al oamenilor de știință. Probele de gheață extrase de la mare adâncime fixează amintirile de tinerețe ale Pământului și conțin informații despre cum va fi arătat acesta. În același timp, fragilitatea continentului alb îl face unul din cele mai sensibile barometre pentru previzionarea schimbărilor de climă. Planeta pare să treacă acum printr-o criză care nu mai e atât a vârstei sale, cât a lipsei de maturitate a unor musafiri îngrați. Într-o misiune din partea organizației Global Green, fotograful american Sebastian Copeland a documentat condiția de azi a uriașului de gheață, într-un album cu imagini tulburătoare, despre un paradis glacial prea aspru pentru a putea fi admirat altfel decât la televizor, dar nu îndeajuns de depărtat de om pentru a rămâne invulnerabil.

Foto: Sebastian Copeland, interviu: Nicolae Ardelean



Sebastian Copeland

- licențiat în film al University of California
- membru în consiliul director al Global Green (www.globalgreen.org)
- fotografie de portret și comercială, realizator de videoclipuri muzicale și clipuri publicitare
- imagini publicate în Vanity Fair, GQ, The Face, Marie Claire, Cosmopolitan
- site: www.sebastiancopeland.com



„Dacă Antarctica s-ar topi, cota oceanului planetar ar crește cu 18 metri, inundând majoritatea zonelor urbane ale lumii.”

Sebastian Copeland

PHOTO magazine: Când ați efectuat această serie? Cine a fost implicat în proiect și ce v-a adus împreună?

Sebastian Copeland: M-am deplasat în Antarctica pentru a reedita o imagine realizată în Arctica, în 2005, împreună cu prietenul meu John Quigley, specializat în fotografie aeriană. Imaginea era pentru organizația Global Green SUA, filiala americană a Green Cross International, condusă de Mihail Gorbaciov. În Arctica, John a poziționat pe gheață 1.000 de eschimoși, copii și vârstnici, astfel încât cu trupurile lor să descrie cuvintele „Arctic Warning”. În 2006, în Antarctica, am poziționat membri ai echipajului vasului nostru, spărgătorul de gheață „The Ice Lady Patagonia”, un laborator științific plutitor, pe un aisberg din Strâmtoarea Gerlach, corpurile descriind acronimul „SOS”.

Accastă imagine a fost folosită pentru promovarea cauzei în toată lumea. Data fiind forța altor fotografii cu care m-am întors din călătorie, m-am hotărât să revin în Antarctica în

2007, pentru a definitiva un album.

PHOTO magazine: Inuiții sunt printre primele populații afectate de poluare și încălzirea globală. Spuneți-ne ce ați constatat legat de aceștia.

Sebastian Copeland: Eschimoșii trăiesc în același fel cum o făceau și strămoșii lor în urmă cu peste 1.000 de ani, într-o manieră holistă și sustenabilă. Acum, că zonele se mută tot mai la nord, datorită restrângerii blocurilor de gheață, modul lor de viață este amenințat. Pe aceștia încălzirea globală îi afectează în modul cel mai direct, așa cum se întâmplă și cu populațiile micilor insule situate la altitudine joasă, care își pierd habitatul datorită extinderii apelor oceanului. Sunt primele victime ale unor activități care se desfășoară la mii de kilometri distanță, primii sacrifice ai profiturilor unor societăți care le sunt cu desăvârșire străine.

PHOTO magazine: Ce ar trebui să cunoaștem despre modul în care funcționează Antarctica,

în ceea ce privește echilibrul Pământului? Care este proporția reală a fenomenului topirii gheții?

Sebastian Copeland: Polii acționează ca un barometru al întregii lumi: ceea ce se întâmplă aici are un impact la nivel global. Întrucât sunt constituiți în principal din gheață, acest mediu este foarte sensibil la cele mai mici variații ale temperaturii globului; cel puțin, la acest nivel schimbările sunt mai ușor de observat. În nord, gheața Oceanului Arctic se topește la viteze exponențiale, se deschid noi rute marine, iar previziunile vorbesc despre topirea completă a gheții în lunile de vară, până în 2025.

Antarctica - îndeosebi peninsula pe care am fotografiat-o pentru album - se încălzește într-un ritm de cinci ori mai mare decât restul globului. Acest continent reprezintă un sistem complex, configurat la altitudinea medie de 600 de metri, și cu temperaturi extrem de scăzute în interior. Peninsula este regiunea care trezește cu precădere îngrijorarea specialiștilor, întrucât conține o masă de gheață imensă, care ar putea ridica nivelul oceanului planetar cu până la 6 metri.

La nivel local, modificarea acestui echilibru climatic, care s-a menținut neschimbat de mii de ani, afectează ecosistemele. Restrângerea gheții



de pe coastă influențează direct populațiile de plancton. Mai puțin plancton înseamnă mai puțină hrană pentru pinguini și focci, iar numărul acestora se reduce. În plus, tendința de creștere a temperaturii aduce noi actori pe scena acestui sistem fragil.

La scara întregii planete, topirea ghețurilor și a scunților de gheață de la poli (Antarctica deține 90% din volumul de apă dulce a hidrosferei, în formă solidă) atrage creșterea nivelului oceanului planetar. Merită menționat că se pierd 30 de metri de uscat la fiecare 30 de centimetri cu care crește nivelul mării, or 80% din populația lumii trăiește în zone de coastă.

PHOTO magazine: În general, evenimentele care se petrec la distanță – conflicte, accidente ecologice, foametea – sunt minimalizate. Din acest punct de vedere, Antarctica este cea mai neînsemnată problemă a umanității.

Sebastian Copeland: Cei doi poli sunt instalațiile de aer condiționat ale globului. Încetinirea Curentului Golfului poate arunca regiunile ecuatoriale într-un sistem climatic anarhic, care ar încălzi oceanele într-o asemenea măsură încât să genereze uragane frecvente și de proporții. Mergând spre interiorul regiunilor ecuatoriale, acestea ar trece prin secetă severă.

„Inuiții sunt primele victime ale unor activități desfășurate la mii de kilometri, primii sacrificați ai profiturilor unor societăți care le sunt cu desăvârșire străine.” Sebastian Copeland

Dacă Groenlanda s-ar topi și ar aluneca în ocean, nivelul acestuia ar crește cu 6 metri. La fel s-ar întâmpla și dacă ar fi vorba de Peninsula Antarctică. Dacă întreaga Antarctica s-ar topi, cota oceanului planetar ar crește cu 18 metri, acoperind cu ape majoritatea zonelor urbane ale lumii.

PHOTO magazine: Vă rugăm să prezentați pentru cititorii noștri legătura dintre încălzirea globală și topirea scutului de gheață de la poli. Este acest fenomen reversibil, raportat la scara vieții umane?

Sebastian Copeland: Echilibrul climatic al Pământului a rămas în principiu același, de la ultima eră glaciară, din urmă cu circa 10.000 de ani. Adevărata problemă ce ține de tendințele încălzirii globale din prezent ține de faptul că se dezvoltă după o curbă accelerată, care atrage la rândul ei o reacție în lanț. În zona arctică, de exemplu, trecerea masei de apă dulce în masa de apă sărată a oceanului are un efect de încetinire a Curentului Golfului - cel mai important

regulator climatic al emisferei nordice. Apa sărată curge la o adâncime mai mare, datorită densității ridicate, în timp ce apa dulce rămâne într-o pătură la suprafață. Simulările pe computer arată că Gulf Stream s-ar putea chiar opri cu totul. Ultima dată când acest fenomen s-a întâmplat, emisfera nordică a fost cuprinsă de era glaciară în mai puțin de 15 ani.

Mai există și chestiunea ghețurilor răspândite în diverse locuri ale lumii care asigură irigații pentru culturi agricole întinse. Proporțiile acestora se reduc cu o viteză atât de îngrijorătoare, încât amenință direct populațiile umane și speciile de animale a căror supraviețuire depinde de acestea. Pe de altă parte, crește riscul de inundații pentru comunitățile din apropiere.

PHOTO magazine: Faceți parte din conducerea Global Green USA. Cât de eficientă a fost această organizație până în prezent? Mai include ea și alți fotografi?

Sebastian Copeland: Green Cross International, fondată de Mihail Gorbaciov în 1991, are



„Am intenționat să declanșez o reacție emoțională din partea privitorilor, să-i familiarizez cu un peisaj pe care nu-l percepem ca aparținând de realitatea efectivă.”

Sebastian Copeland

ramificații în 31 de țări și funcționează având trei obiective de bază: non-proliferația armelor de distrugere în masă, acces la resursele de apă, ca drept fundamental al omului, și menținerea unui control asupra climei.

Sunt singurul fotograf direct implicat în Global Green. Cele două lucruri păreau să aibă prea puțin în comun, până mi-am dat seama că cea mai firească direcție în sensul dezvoltării mele personale era să îngemănez pasiunea pentru fotografie cu conștientizarea privind problemele de mediu. Lucrurile s-au conturat clar după prima călătorie în Arctica, iar după publicarea albumului despre Antarctica, mi-am dat seama că acesta ar putea fi un instrument din cele mai eficiente.

Sebastian Copeland: Gorbaciov este președintele organizației din al cărui consiliu fac și eu parte. Îl văd o dată sau de două ori pe an, când am ocazia să-l abordez. E o persoană care-i inspiră pe cei din jur, prin hotărârea de a se implica în chestiunile de mediu, pe care o manifestă de mulți ani, cu mult înainte de a-și face un nume ca ecologist. E un tip cu viziune și un model din multe puncte de vedere. Leo a lucrat cu noi în mai multe proiecte și e un ecologist convins. De-o vreme, e și membru în consiliul Global Green. Faptul că are expunere internațională l-a recomandat ca membru ideal, iar când i s-a propus să devină membru, a acceptat imediat. Este o voce care poate sensibiliza publicul.

PHOTO magazine: Una din imagini prezintă un schelet de balenă care a eșuat undeva pe o limbă de uscat. Cum a ajuns acolo? Are

legătură cu așa-zisa sinucidere a balenelor, fenomen amplificat după anii '80?

Sebastian Copeland: Scheletul în cauză a fost de fapt asamblat de Jacques-Yves Cousteau în timpul unei expediții în 1991. În Antarctica, oasele de balenă se găsesc peste tot, fiind printre cele mai active terenuri de vânătoare. La începutul secolului XX, industria pescuitului a înflorit în jurul Antarcticii, deschizându-se multe porturi în perioada verii, care să faciliteze vânătoarea, fapt care a culminat cu măcelărirea a 29.000 de balene albastre în 1931. În prezent, numărul total de exemplare ale acestei specii se cifrează în jurul a 12.000.

La mijlocul anilor '50, Antarctica a fost declarată zonă liberă de exploatare comercială. În 1998, Tratatul de la Madrid consfințește acest continent drept „Ținut al priinței și păcii”.

Oasele s-au conservat datorită frigului, deși tendința de încălzire a Peninsulei favorizează descompunerea lor rapidă, ca și faptul că sunt mai expuse agenților climatici.

PHOTO magazine: În ce fel s-au implicat în proiect Leonardo Di Caprio și Mihail Gorbaciov?

PHOTO magazine: Pe fondul impresiei de grandioare și solemnitate, fotografiile conțin elemente tulburătoare, cum e cea cu o cruce

